

BRZOZA PRZYWOŁAŁA WSPOMNIENIA

- W tym domku mieszkałam, tam się wychowałam... Wzruszyłam się, kiedy zobaczyłam w gazecie to zdjęcie.

Taka była reakcja pani Czesławy Adamskiej na zdjęcie brzozy w kształcie krzyża, które przed dwoma tygodniami zamieściliśmy w „Czasie”. Bo jak się tu nie wzruszyć, skoro właśnie w domu (także widocznym na zdjęciu), stojącym jak gdyby w cieniu brzozy, upłynęły pani Czesławie najpiękniejsze lata - lata młodości.

*
- Wzruszyłam się bardzo na widok tej brzozy i tego skromnego domku, jakże pełnego niegdyś radości, kiedy z siostrą i rodzicami tam przebywałam. Pamiętam tę brzozę... wyrosła jako samosiejka i był moment, w którym rozważano, czy aby jej nie wyciąć. Tata obawiał się, że korzenie zaszkodzą kruchym fundamentom domu. Ale brzoza ocalała. Jest

w tym trochę mojej zasługi. Widzę, jakby to było wczoraj, mojego tatę trzymającego siekiere, przymierzającego się do wycięcia drzewa. Podbiegłam, chwyciłam go za rękę i prosiłam, żeby zostawił brzozę. Zrobiło mi się jej żal, była bardzo ładna. Tata, trochę zdziwiony, tłumaczył, że po drugiej stronie drogi jest las i drzew nie brakuje, ale jednak wziął sobie do serca prośbę dziecka i ustąpił.

Teraz ten dom stoi pusty. Do niedawna przez kilka miesięcy w roku zamieszkiwała w nim moja siostra razem ze szwagrem... Byłam tam jesienią ubiegłego roku i przyglądałam się temu drzewu. Zauważyłam, że coś w nim jest, choć nie bardzo umiałam jego dziwny kształt określić. Drzewo miało wtedy więcej gałęzi i zielonych liści, więc nie wyglądało tak wymownie. Kiedyś w ogóle to była duża brzoza, zagęszczona gałęziami, ale w obawie przed wi-

Gdy wrócił, starał się o jakieś miejsce do zamieszkania i gmina Kobyla Góra przekazała mu ten dom. Wyprowadziłam się stamtąd w 1965 r., mając ponad dwadzieścia lat. Wygląda na to, że to drzewo rośnie razem ze mną, zapewne też ma ponad 80 lat. Teraz, patrząc na to zdjęcie w gazecie, zaczynam zdawać sobie sprawę, ile to już lat i jak to ludzkie losy mogą splatać się z lo-

sami polnej brzozy...
**
Pani Czesławie serdecznie dziękujemy za wzruszającą opowieść o uratowanej brzozie, która dziś budzi wspomnienia i zadziwiał swym kształtem.

W czasie wojny mój tata przez pięć i pół roku przebywał w Niemczech jako jeniec.

K. Juszczyk

NAJWIĘKSZE MIEJSCOWOŚCI W POWIECIE - statystyka 2019

Przed miesiącem prezentowaliśmy powiat ostrzeszowski przez pryzmat liczby mieszkańców w poszczególnych gminach. Tym razem spojrzymy na nasz powiat, prezentując dane dotyczące największych miejscowości. Aby uatrakcyjnić ten przegląd, miasta i wioski usystematyzowane zostały według liczby mieszkańców. To, że największą w powiecie miejscowością jest Ostrzeszów, jest oczywiste, ale już

dalsza kolejność w czołówce może stanowić pewne zaskoczenie.

Na koniec 2019 r. liczba mieszkańców Ostrzeszowa wyniosła 14.164 osoby i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się o 50 osób. Znaczący spadek odnotowały także inne miasta: Grabów nad Prosną (-30) i Mikstat (-28). Także większe miejscowości, będące sołectwami, poniosły pewne straty „w posiadaniu”. Na czele tej

listy jest Kotłów (-13), zaś o 11 osób zmniejszyła się liczba mieszkańców Kraszewic, Kaliszkowic Kal., Marszałek i Szklarki Przyg. Są jednak miejscowości, które swoje zasoby ludzkie powiększyły. **Najwięcej osób przybyło we wsi Pustkowie Południe (aż o 36!)**, a warto zauważyć, że od kilku lat systematycznie zwiększa się tam liczba mieszkańców. Mocno „przyrosło” też w Książenicach (o 32 osoby), na co pewnie mają

wpływ nowe domy, powstające na terenie wioski. Z roku na rok zwiększa się liczba mieszkańców w Olszynie, w Siedlikowie i Rojowie, ale są też miejscowości, które systematycznie „się kurczą” (np. Niedźwiedź).

W sumie spośród 32 najliczniejszych miejscowości w naszym powiecie w 17 zwiększyła się liczba mieszkańców, a w 15 zmalała.

Wróćmy do czołówki listy. Może zadziwiać 2. miejsce sołectwa Doruchów I, które jako jedyna miejscowość przekroczyła 2 tys. mieszkańców, a nie osiągnęły tego progno miasta: Grabów i Mikstat. Gdyby jednak wziąć pod uwagę całą aglomerację Grabowa nad Prosną (Grabów-miasto, Grabów Wójtostwo

i Grabów Pustkowie) wówczas liczba mieszkańców wyniosłaby 2791.

Mikstat-miasto wraz z Mikstatem Pustkowie liczyłyby 2073 mieszkańców, a Doruchów I i II (łącznie) miałyby 2654 mieszkańców. Zatem Grabów jako „aglomeracja” wciąż ma więcej mieszkańców niż Doruchów, lecz przy podziale na sołectwa tę rywalizację przegrywa.

Mniej więcej po równo rozłożyła się w omawianych 32 miejscowościach „równowaga płci”. W niektórych z nich jest zdecydowanie więcej kobiet, w innych mężczyzn, dlatego szczególnie trzeba wyróżnić miejscowość Parzynów, gdzie liczba pań i panów jest taka sama - po 298. Harmonia godna pochwały.

LISTA MIEJSCOWOŚCI POWIATU OSTRZESZOWSKIEGO (w kolejności liczebności mieszkańców)

Msc.	Miejscowości (sołectwa)	ROK	MIESZKAŃCY	kobiety	mężczyźni
1.	OSTRZESZÓW	2017 2018 2019	14.393 14.214 14.164 (-50)	7.546 7.476 7.456 (-20)	6.847 6.738 6.708 (-30)
2.	DORUCHÓW I	2017 2018 2019	2.079 2.081 2.075 (-6)	1.050 1.055 1.048 (-7)	1.029 1.026 1.027 (+1)
3.	GRABÓW miasto	2017 2018 2019	1.950 1.977 1.947 (-30)	994 1.007 997 (-10)	956 970 950 (-20)
4.	KOBYLA GÓRA	2017 2018 2019	1.940 1.921 1.922 (+1)	904 894 905 (+11)	1.036 1.027 1017 (-10)
5.	MIKSTAT miasto	2017 2018 2019	1.823 1.815 1.787 (-28)	932 930 909 (-21)	891 885 878 (-7)
6.	KRASZEWICE	2017 2018 2019	1.512 1.514 1.503 (-11)	780 784 781 (-3)	732 730 722 (-8)
7.	ROGASZYCE	2017 2018 2019	1.358 1.355 1.360 (+5)	691 685 689 (+4)	667 670 671 (+1)
8.	OLSZYNA	2017 2018 2019	1.199 1.236 1.252 (+16)	599 616 619 (+3)	600 620 633 (+13)
9.	SIEDLIKÓW	2017 2018 2019	1.117 1.122 1.133 (+11)	544 541 552 (+11)	573 581 581 (0)
10.	MAKOSZYCE	2017 2018 2019	1.082 1.076 1.085 (+9)	537 526 534 (+8)	545 550 551 (+1)
11.	CZAJKÓW	2017 2018 2019	1.052 1.066 1.061 (-5)	526 539 539 (0)	526 527 522 (-5)
12.	ROJÓW	2017 2018 2019	833 843 852 (+9)	406 410 413 (+3)	427 433 439 (+6)
13.	BUKOWNICA	2017 2018 2019	847 836 844 (+8)	443 438 445 (+7)	404 398 399 (+1)
14.	KALISZKOWICE KALISKIE	2017 2018 2019	853 842 831 (-11)	412 411 405 (-6)	441 431 426 (-5)
15.	KALISZKOWICE OŁOB.OCKIE	2017 2018 2019	768 769 773 (+4)	387 386 389 (+3)	381 383 384 (+1)
16.	KOMORÓW	2017 2018 2019	763 765 771 (+6)	376 376 380 (+4)	387 389 391 (+2)

17.	MARZAŁKI	2017 2018 2019	734 736 725 (-11)	359 348 345 (-3)	375 388 380 (-8)
18.	TORZENIEC	2017 2018 2019	666 666 670 (+4)	320 319 316 (-3)	346 347 354 (+7)
19.	KSIAŻENICE	2017 2018 2019	636 638 670 (+32)	318 319 334 (+15)	318 319 336 (+17)
20.	SZKLARKA PRZYG.	2017 2018 2019	672 664 655 (-11)	327 328 326 (-2)	345 336 329 (-7)
21.	BISKUPICE ZABARYCZNE	2017 2018 2019	664 658 655 (-3)	332 333 332 (-1)	332 325 323 (-2)
22.	GRABÓW WÓJTOSTWO	2017 2018 2019	636 646 636 (-10)	321 322 320 (-2)	315 324 316 (-8)
23.	PARZYNÓW	2017 2018 2019	587 598 596 (-2)	300 301 298 (-3)	287 297 298 (+1)
24.	NIEDŹWIEDŹ	2017 2018 2019	610 597 588 (-9)	306 298 296 (-2)	304 299 292 (-7)
25.	KUŹNICA GRABOWSKA	2017 2018 2019	585 575 583 (+8)	281 277 286 (+9)	304 298 297 (-1)
26.	DORUCHÓW II	2017 2018 2019	583 574 579 (+5)	304 297 303 (+6)	279 277 276 (-1)
27.	KOTŁÓW	2017 2018 2019	593 585 572 (-13)	295 291 285 (-6)	298 294 287 (-7)
28.	PALATY	2017 2018 2019	519 518 519 (+1)	279 276 278 (+2)	240 242 241 (-1)
29.	PUSTKOWIE POŁUDNIE	2017 2018 2019	432 448 484 (+36)	213 222 233 (+11)	219 226 251 (+25)
30.	SZKLARKA MYŚLIEWSKA	2017 2018 2019	428 430 435 (+5)	192 193 196 (+3)	236 237 239 (+2)
31.	GODZIĘTOWY	2017 2018 2019	420 431 424 (-7)	198 205 202 (-3)	222 226 222 (-4)
32.	BOBROWNIKI	2017 2018 2019	414 418 423 (+5)	219 221 224 (+3)	195 197 199 (+2)

opr. K. Juszczyk